

Orientació Professional

Codi: 103526
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500261 Pedagogia	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Mercè Jariot García
Correu electrònic: Merce.Jariot@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Carme Martínez Roca

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit.

Objectius

Aquesta assignatura, obligatòria de tercer curs del grau de pedagogia pretén formar orientadors i orientadores professionals que treballaran en col·laboració amb docents i en el marc de serveis, centres o programes de formació i orientació per a l'ocupació. Per això es treballaran els principals recursos per a afavorir els processos de desenvolupament en vistes a la realització professional futura, ja sigui contemplant l'accés al mercat laboral a mig termini (cas de l'educació secundària obligatòria i postobligatòria o de centres de formació de persones adultes) o a curt termini en contextos sociocomunitaris. El procés orientador al llarg de la educació secundària, obligatòria i postobligatòria com també a l'educació superior i els programes i accions d'orientació per a l'ocupació en altres escenaris seran els focus per a treballar programes, tècniques i recursos en el marc de l'orientació professional i les transicions de la escola al treball i en el mercat laboral al llarg de la vida.

L'assignatura ha de permetre que l'estudiant parteixi d'una anàlisi crítica de la realitat socio-professional a partir de la qual poder desenvolupar accions d'orientació professional en contextos educatius i formatius diversos.

L'assignatura d'Orientació Professional, conjuntament amb la d'Orientació Escolar és fonamentadora de la menció de Quart curs anomenada "Orientació Educativa".

Competències

- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.

- Aplicar estratègies i tècniques d'assessorament, orientació, consulta i mediació educativa en àmbits professionals i institucions i serveis educatius i de formació.
- Diagnosticar les necessitats i possibilitats de desenvolupament de les persones per a fonamentar el desenvolupament de les accions educatives i formatives.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar correctament estratègies d'orientació, consulta i mediació, d'acord a criteris professionals preestablerts.
2. Identificar els principis deontològics presents en els processos de mediació i orientació.
3. Identificar necessitats formatives i d'orientació a partir d'estratègies predissenyades.
4. Proposar estratègies i accions d'orientacions i mediació a partir de situacions reals o simulades.
5. Relacionar necessitats formatives i d'orientació amb estratègies d'orientació.
6. Simular el treball multiprofessional o interprofessional en relació a processos d'orientació o mediació.

Continguts

- 1.- Formació, professió, ocupació i mercat de treball.
- 2.- Orientació Professional: principis, models i àmbits.
- 3.- Tècniques, programes i estratègies d'orientació a l'educació secundària obligatòria, postobligatòria i a l'educació superior.
- 4.- Transicions: de l'escola al treball i les transicions en el mercat laboral.
- 5.- Orientació per a la inserció sociolaboral: principis i models.
- 6.- Prospectiva del mercat laboral. Filons d'ocupació, oportunitats d'ocupació.
- 7.- Perfils d'ocupabilitat i empleabilitat.
- 8.- Programes i estratègies d'orientació per a la inserció sociolaboral.
- 9.- Xarxes d'orientació al territori.

Metodologia

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

1. Dirigides, presencials en gran grup:

- Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.
- Presentacions dels estudiants; treball participatiu d'estudi de casos, simulacions i debat sobre articles o aspectes de l'actualitat professional relacionats amb l'assignatura.

2. Supervisades: en els seminaris els estudiants realitzaran les activitats pràctiques, de manera parcialment autònoma, doncs disposen del guiatge i l'assessorament indirecte del professorat en situació d'aula on els alumnes treballen autònomament. Tant les activitats pràctiques com el desenvolupament d'un treball descriptiu i d'anàlisi d'un programa o acció d'orientació són activitats supervisades pel professorat. Aquestes activitats

3. Autònomes: els estudiants tindran espais de treball autònom individual, en parella i en petit grup (màxim 3) per elaborar un treball, acabar les pràctiques i l'activitat avaluativa (activitat de reflexió personal sobre els aprenentatges adquirits). Amb la seva execució els estudiants podran adquirir les competències de manera autoregulada.

Les activitats supervisades i autònomes seran objecte d'avaluació formativa

4. Activitats d'avaluació: destinades a la verificació i qualificació dels assoliments a partir de treballs i proves escrites. Totes les activitats que realitzen els estudiants per poder superar l'assignatura esdevenen activitats d'avaluació.

En totes les activitats es treballarà el compromís ètic i els principis deontològics relacionats amb la funció orientadora.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitats destinades a la verificació i qualificació dels assoliments.	0	0	4, 5
Classes magistrals en gran grup	30	1,2	1, 3, 4, 5, 6
Seminaris, treball participatiu, i presentacions dels i les estudiants.	15	0,6	1, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Treball no presencial.	30	1,2	1, 4
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	75	3	2

Avaluació

L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella anterior.

Les pràctiques, casos i activitats estaran distribuïts al llarg de tota l'assignatura, temporitzades en la data d'inici de la pràctica i la data de lliurament. La primera pràctica no és puntuable però sí obligatoria per lliurar el 02/03/2021. La segona pràctica es lliura el 11/05/2021. La tercera pràctica es lliurarà el 15/06/2021. La devolució i el seguiment de les activitats que formen part de la qualificació serà inferior a un mes. L'exàmen de l'assignatura es farà el 15/06/2021. La devolució i el seguiment de les activitats avaluables serà inferior a un mes.

Totes les activitats són recuperables. La recuperació de l'examen serà el 22/06/2021. Per poder participar en la recuperació els i les estudiants han d'haver estat avaluats en totes les activitats.

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs, pràctiques o exàmens implica una qualificació final de 0 a l'assignatura, perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part significativa del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o

activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagiat a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

La nota final de l'assignatura serà la mitjana dels diferents blocs. Es farà el promig a partir d'una puntuació mínima de 5 en cada activitat d'avaluació. S'aprovarà l'assignatura amb una puntuació mínima de 5.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

Dues de les activitats avaluatives són individuals, per tal de poder discriminar el grau d'aprenentatge individual assolit per cadascun dels i les estudiants.

Els resultats de l'avaluació seran comentats a nivell grupal i/o individual.

Per aprovar aquesta assignatura, cal mostrar una actitud compatible amb la professió educativa. Per tant es valorarà que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent. Tanmateix haurà de mostrar actituds d'escolta activa, participació, empatia i respecte al llarg del curs.

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor considera que no compleix aquests requisits.

Per aquest motiu, abans d'entregar una evidència d'aprenentatge, cal comprovar que s'ha escrit correctament les fonts, notes, citacions textuais i referències bibliogràfiques seguint la normativa APA i d'acord a la documentació que es resumeix en fonts de la UAB:

https://ddd.uab.cat/pub/recdoc/2016/145881/citrefapa_a2016.pdf

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_03.html

També es valorarà l'actitud mostrada pels i per les estudiants, pel que es tindran en compte competències transversals com: escolta activa, respecte, participació, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, no jutjar, argumentar, ús del mòbil i del ordinador adequat.

Es pot consultar el document "Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació" aprovat per la COA a 28 de maig de 2015 (<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>), i també la Normativa d'Avaluació de la Universitat Autònoma de Barcelona (<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat individual per l'elaboració d'un Projecte Professional i de Vida	37,5	0	0	5
Estudi de casos, treballs pràctics, simulacions i altres activitats programades	37,5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6
Prova escrita individual	25%	0	0	1, 4

Bibliografia

- Álvarez González, M. (2005). La toma de decisiones vocacional. Aspectos a considerar. En M. Álvarez González y R. Bisquerra (coords.). Manual de orientación y tutoría. (soporte electrónico). Barcelona: Praxis.
- Álvarez González, M. (2006). Programa para la mejora de la madurez vocacional en secundaria.
- Álvarez González, M. (coord.) (2007). La madurez para la carrera en la educación secundaria. Evaluación e intervención. Madrid: EOS
- Álvarez González, M. (2009). Modelos explicativos de la orientación profesional. En L.M. Sobrado, y A. Cortés (coords.), Orientación Profesional. Nuevos escenarios y perspectivas (pp.47-72). Madrid: Biblioteca Nueva.
- Arnau-Sabatés, L., Marzo, M.T., Jariot, M. i Sala-Roca, J. (2013). Learning basic employability competence: a challenge for the active labour insertion of adolescents in residential care in their transition to adulthood. *European Journal of Social Work*, 17(2), 252-265
- Bonal, X. Essomba, M.A. i Ferrer, F. (Coords.). (2004). Política educativa i igualtat d'oportunitats. Barcelona: Mediterrània.
- Corominas, E.; Álvarez González, M. y Bisquerra, R. (2008). Tests de orientación profesional. <http://www.emagister.com/universidades>.
- Donoso, T i Figuera, P. (2007) Niveles de diagnóstico en los procesos de inserción y orientación profesional. *Revista electrónica de Investigación Psicoeducativa*, 11, vol 5(1), 103-124.
- <http://www.investigacion-psicopedagogica.org/revista/new/ContadorArticulo.php?153>
- Donoso-Vázquez, T. i Sánchez-Martí, A. (2013). Orientación educativa y profesional. Estudio de casos. Barcelona: Publicaciones del Instituto Superior de Estudios Psicológicos. Recuperat de: <https://www.isep.es/wp-content/uploads/2018/01/Libro-Orientacion.pdf>
- Echeverría, B. (Coord.) (2008). Orientació professional. Barcelona: UOC.
- Funes, J. (2009). L'acompanyament de nois i noies adolescents en les seves transicions quan s'acaba l'escolaritat secundària obligatòria. Diputació de Barcelona [en línia]. <http://www.diba.cat/educacio/recursos/publica/publicacions/acompanyament.asp>
- Jariot, M., Rodríguez, M., Sala, J. y Villalba, A. (2008). El proceso de desinternamiento de jóvenes extutelados para favorecer una inserción sociolaboral positiva. Análisis de la situación actual en los Centros Residenciales de Acción Educativa. *Bordon*, 60 (3), 63-76.
- Jariot, M., Sala, J., Arnau, L. i Marzo, M. (2015). Jóvenes tutelados y transición a la vida independiente. Indicadores de éxito. *REOP*, 26 (2), 90-103
- Jariot, M., Arnau, L., Sala, J. i Marzo, M. (2015). Guia per al desenvolupament de competències d'empleabilitat per a joves. ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ PER A PROFESSIONALS. Disponible a: http://ddd.uab.cat/pub/worpaper/2015/132068/guiaprofessors_a2015.pdf
- Junta e Andalucía (2007). Guía de buenas prácticas para favorecer la igualdad entre hombres y mujeres en educación. Sevilla: Consejería de Educación. Junta de Andalucía.
- Martínez, M. (2009a). La orientación y la tutoría en la universidad en el marco del Espacio Europeo de Educación Superior. *Revista FUENTES*, nº 9, pp. 78 - 97. http://www.revistafuentes.es/numeros_anteriores/articulo.php?vid=9&id_articulo=4
- Martínez, M. (2009b). Competencias, Orientación y TIC. *Educaweb* nº 183. <http://www.educaweb.com/noticia/2009/02/09/competencias-orientacion-tic-13467.html>
- Martínez, M. (2010). L'orientació a les xarxes locals de transició escola - treball. Diputació de Barcelona [en línia] <http://www.diba.cat/educacio/recursos/publica/publicacions/orientacio.asp>

Martínez, M. (2011). La tutoría y la orientación en las prácticas profesionalizadoras. Guías Práxis FP. Barcelona: Wolters Kluwer. Pp. 1 - 28.

Martínez M. y Martínez, S. (2003). La consulta colaborativa en la transformación de una escuela en una comunidad de aprendizaje. En Buendía, L et. Alt. (Coords.). XI Congreso nacional de modelos de investigación Educativa. Granada: Grupo Editorial Universitario.

Martínez, M. I Pinya, C. (2012). Els instituts escola. Aspectes Curriculars, organitzatius i d'orientació. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Documents nº 21.

<http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Home/Consell%20superior%20d%27avalua/Pdf%20i%20altres/Static%2>

Martínez, M. i Arnau, L. (2015). Després de l'ESO que puc fer? Diagnosi i propostes per a l'orientació educativa de 12 a 16 anys. Informes Breus, 56. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

<http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/613.pdf>

Martínez, M., Martínez-Roca, C. (2017). Guidance in Catalan Secondary Education. A Sultana, R. (Ed.) *Career Guidance and Livelihood Planning across the Mediterranean. Challenging Transitions in South Europe and the MENA Region*. Rotterdam: Sense Publishers.

Martínez-Roca, C. (2015). Orientación, desarrollo de competencias y factores contextuales de riesgo para el empleo. Tesis doctoral. Barcelona: UAB. Recuperat de <http://www.tdx.cat/handle/10803/370112>

Martínez-Roca, C., Martínez, M., Pineda, P. (2015). Building a Social Justice Pillar for Youth Career Development. A Thoresen, V., Didham, R.J., Klein, J., Doyle, D. (Ed.). *Responsible Living. Concepts, Education and Future Perspectives*. Suïssa: Springer International Publishing.

Martínez-Roca, C., Corral, Y. (2015). El proyecto "GPS a un futuro mejor" de la Escuela de Adultos la Olivera de Sant Quirze del Vallés. Observatorio de políticas educativas locales. Informe 2014. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Martínez-Roca, C., Martínez, M. (2018). GPS to a better future: career guidance for social justice in Catalonia's adult learning centres. A Hooley, T., Sultana, R., Thomsen, R. (Ed.). *Career Guidance for Emancipation: Reclaiming Justice for the Multitude*. London: Routledge.

Marzo, M., Sala, J., Arnau, L. i Jariot, M. (2015). Guia per al desenvolupament de competències d'empleabilitat per a joves ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ PER A LES FAMÍLIES. Disponible a:

http://ddd.uab.cat/pub/worpaper/2015/132066/guiapares_a2015.pdf

Marzo, M. , Sala, J., Jariot, M. i Arnau, L. (2016). Com desenvolupen els centres residencials d'acció educativa les competències bàsiques d'empleabilitat en els adolescents tutelats? Disponible a:

http://ddd.uab.cat/pub/estudis/2016/158036/descenres_a2016.pdf

Padilla, M. T. (2001) Estrategias para el diagnóstico y la orientación profesional de personas adultas. Barcelona: Laertes.

Padilla Carmona, M. T. (2002). La rejilla de constructos personales: un instrumento para el diagnóstico y la orientación. @gora. *Revista científica Digital*, 2.

Planas, J.A. (coord.), Cobos, A. y Gutiérrez-Crespo, E. (2012). La orientación profesional y la búsqueda de empleo. Experiencias innovadoras y técnicas de intervención que facilitan la inserción laboral. Barcelona. Graó.

Romero Rodríguez, S. (2004). Aprender a construir proyectos profesionales y vitales. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 15 (2). 337-354.

Sala, J., Villalba, A., Jariot, M. y Rodríguez, M. (2009). Characteristics and sociolabour insertion of young people after residential care. *International Journal of Child and Family*, 15, 22-34.

Salvà Mut, F. (2008). Inserción sociolaboral y colectivos en exclusión y riesgo de exclusión. *Formación XXI. Revista de formación y empleo*.
<http://formacionxxi.com/porqualMagazine/do/get/magazine/2012/04/text/xml/20.xml.html#/porqualMagazine/do/g>

Sánchez, Ma. F. (2004). Orientación laboral. Madrid: Sanz y Torres.

Sebastián, A. (Coord.) (2003). Orientación profesional. Un proceso a lo largo de la vida. Madrid: Dykinson.

Sobrado, L.M., y Cortés, A. (Coords.) (2009). Orientación Profesional. Nuevos escenarios y perspectivas. Madrid: Biblioteca Nueva

Vega, A. (Coord.) (2007). Mujer y educación. Una perspectiva de género. Málaga: Aljibe.